

4. Філософія: навч. посібник/ за заг. ред. Н.Я. Горбача.– Львів, 2006. – 258 с.
5. Таран В.О. Соціальна філософія: навч. посібник / В.О. Таран, В.М. Зотов, Н.О. Резанова. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 272 с.

УДК 37.064:316.362:373.24

Дешко О.В.
студентка 2 курсу(скорочена програма),
спеціальність «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет
Черепаня Н.І.
кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

СУТНІСТЬ ТА ФОРМИ СПІВПРАЦІ СІМ'Ї ТА ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У статті розглянуто вплив сім'ї на загальний розвиток та становлення особистості дошкільника. Визначено зміст, форми та організацію спільної роботи сім'ї та закладу дошкільної освіти.

Ключові слова: сім'я, заклад дошкільної освіти, дитина дошкільного віку, співпраця.

The article considers the influence of the family on the general development and formation of the personality of pre-school children. The content, forms and organization of joint work of the family and pre-school education institutions are defined.

Key words: Seven "I, pre-school education institution, child of pre-school age, cooperation.

У документах ООН (Конвенція «Про права дитини»; Всесвітня декларація «Про забезпечення виживання, захисту та розвитку дітей».) сім'я сприймається як основний осередок суспільства, що виконує важливі соціально-економічні функції, забезпечує природне середовище для матеріальної, фінансової та емоційної підтримки, яка потрібна для зростання і розвитку його членів, особливо дітей. Сім'я залишається найважливішим середовищем зберігання й передачі культурних цінностей.[1]

Протягом періодів розвитку суспільства функцію виховання постійно здійснювала сім'я. Виховна роль сім'ї ґрунтується і полягає в інстинктивних

прагненнях і діях людини. Природність відносин у сімейному житті, задоволення потреб, спільність інтересів старших і молодших членів сім'ї мають у собі необмежені і безцінні можливості у вихованні підростаючого покоління. Саме в сім'ї це багатство життєвого досвіду, знань, навичок і умінь передавалося від одного покоління до іншого, від своїх батьків до дітей з допомогою живого прикладу старших, поваги предків та їх звичаїв.[1]

Соціальний, сімейний стан і дошкільне виховання відбуваються в нерозривній єдності. Визначальна роль сім'ї обумовлена її глибоким впливом на весь комплекс фізичного і духовного життя підростаючого покоління. Сім'я для дитини є середовищем проживання, і виховним середовищем. Вплив сім'ї особливо у початковий період життя дитини значно перевищує інші виховні впливи. За даними досліджень, сім'я замінює і заклади освіти, і засоби інформації, громадські організації, трудові колективи, друзів, вплив літератури і мистецтва. Це дозволило б педагогам вивести певну залежність: успішність формування особистості обумовлюється передусім сім'єю. Чим краще сім'я впливає на виховання, то вище результати фізичного, морального, трудового виховання особистості дитини. За рідкісними винятками, роль сім'ї у формуванні особистості визначається залежністю: яка сім'я, такою і виросла у ній дитина.

Ця залежність давно використовується практично. Досвідченому педагогові досить глянути і по можливості поспілкуватися з дитиною, аби зрозуміти, в якій сім'ї вона виховується. Так само легко, поспілкувавшись з батьками, встановити, які у цій сім'ї виростуть діти. Сім'я й немовля — дзеркальне відображення одне одного.[3]

Важливий чинник становлення особистості – самоусвідомлення як представника певної статі оволодіння відповідною рольовою поведінкою. Вчені називають це формуванням психологічної статі та відзначають особливу роль сім'ї у цьому процесі. Дитина бачить приклад поведінки батьків, їхніх стосунків, трудового співробітництва, будує свою поведінку з урахуванням наслідування, згідно зі своєю статтю.[4]

Якщо сім'я так впливає на процеси та результати становлення особистості, то, природно, що сім'ї повинні приділяти першочергове значення суспільство і держава у створенні правильного виховного впливу. Міцні здорові, духовні сім'ї - могутня держава. Сім'я стоїть біля колиски формування особистості в буквальному сенсі, закладає основи відносин, формує орієнтації протягом усього трудового і соціального життя людини. Дуже важливо, щоб виховання у ній відповідало тим вимогам, які ставить перед людиною суспільство.[3]

Більшість сімей усвідомлює свою відповідальність перед суспільством за виховання своєї дитини. Але не у всіх сім'ях дітей виховують правильно. По різних причинах: незнанням батьками основ педагогіки, недостатнім культурним рівнем сімей, впливом пережитків минулого. Чимале значення мають складнощі у відношеннях між батьком і матір'ю дитини, єдності виховних впливів, наявність яких надзвичайно важливо задля розвитку дитини, формування її особистості.[3]

За тисячолітню історію людства склалися дві ланки виховання підростаючого покоління: сімейне і громадське. Кожна з цих ланок, є соціальна інституція виховання, має свої специфічні можливості у формуванні дитини.

Здавна ведеться суперечка, де відбувається становлення особистості: в сім'ї або суспільному вихованні (дитсадок, школа, інші освітні установи). Одні педагоги схилилися на користь сім'ї, інші віддавали перевагу громадським установам. Так, Я.А. Коменський назвав материнською школою ту послідовність і суму знань, які отримує дитина особисто від вуст матері. Уроки матері – без змін у розкладі, без вихідних канікул. Чим різноманітніше й більш усвідомлене стає життя дитини, тим ширше коло материнських турбот. Я.А.Коменському вторить інший педагог-гуманіст І. Р. Песталоцці: сім'я - справжній орган виховання, вона вчить справою, а живе слово лише доповнює і, падаючи на розпаханий життям ґрунт, воно надає зовсім інше враження. [4]

Типовим для сучасної сім'ї є прагнення поєднувати сімейне виховання із громадським, правильне розуміння виховних функцій, суспільних інституцій. Єдність виховання, яке здійснює заклад дошкільної освіти і сім'я, забезпечує певну системність роботи в розвитку організму дитини, вироблення динамічних стереотипів. У ній успішніше формуються моральні відчуття провини і уявлення дитини, більш міцними стають навички та звички поведінки, організованіше, цілеспрямованіше і радісніше розвиток. Виховний процес відбувається з меншими труднощами, дитині набагато легше опанувати встановленими нормами, правилами [3].

У тлумачному словнику Ожегова слово співпрацювати означає брати участь у спільній справі, працювати разом.

Основний шлях налагодження такої співпраці – організація взаємодії, результатом якої стане реалізація мети і принципів особистісно орієнтованої освіти дошкільників [2].

У програмі виховання і навчання у дитсадку підкреслюється, і перед педагогічним колективом таких закладів поставлено завдання поширювати серед батьків педагогічні знання, повсякденно допомагати сім'ї правильно виховувати дітей, пропагувати найкращий досвід виховання.

Спільна робота дитсадка та сім'ї будується на наступних основних положеннях, які визначають зміст, організацію роботи:

1. Єдність роботи дитсадка та сім'ї у вихованні дитини. Вона буває у тому випадку, коли мета й завдання всебічного виховання добре відомі та зрозумілі як вихователям, так і батькам, коли батьки обізнані із основним змістом, методами і прийомами виховання малих дітей і певною мірою оволоділи ними.

2. Взаємна довіра у відносинах між педагогами та батьками, розуміння потреб та інтересів дитини і своїх зобов'язань як вихователів; зміцнення авторитету педагога у сім'ї і батьків в дитсадку. Встановлення правильних відносин з урахуванням доброзичливої критики і самокритики.

3. Взаємодопомога у роботі виховання дошкільників. Заклад дошкільної освіти повсякденно і різноманітними шляхами допомагає батькам у вихованні дітей.

4. Вивчення кращого досвіду сімейного виховання, пропаганда його серед батьків, використання у роботі дитсадка позитивних методів сімейного виховання.

5. Використання різноманітних форм роботи дитсадка із сім'єю їх взаємозв'язки: ознайомлення з життям дітей вдома; педагогічні розмови з батьками та іншими членами сім'ї, консультації; групові і спільні батьківські збори; конференції, лекторії, батьківські університети, вечори запитань і відповідей, усні журнали, наочні форми педагогічної пропаганди.

Індивідуальні і колективні форми робіт з батьками доповнюють одне одного. Щоденне спілкування вихователя із батьком чи матір'ю дитини створює великі можливості індивідуальної роботи, задля зміцнення зв'язку між сім'єю і закладом дошкільної освіти.

6. Систематичне за певним планом здійснення зв'язку дитсадка з батьками протягом усього року з урахуванням завдань та змісту навчально-виховної роботи з дітьми дошкільного віку.

7. Залучення активу батьків (батьківський комітет), громадськості до діяльності закладу дошкільної освіти [3].

Дошкільними установами нагромаджено значний досвід організації співробітництва з батьками з метою підвищення ефективності морального, трудового, розумового, фізичного, художнього виховання та розвитку дітей. Вихователі дитсадків, методисти постійно вдосконалюють методи і форми цієї роботи, прагнучи органічного поєднання виховних впливів на дитину, забезпечення всебічного розвитку особистості [1].

Отже, дитина, одержуючи первинну соціалізацію у ній, набуває у закладі дошкільної освіти досвід: спілкування з однолітками, співробітництва з дітьми і дорослими, самостійної діяльності. Виховання у сім'ї і робота в закладі дошкільної освіти доповнюють одне одного, у результаті чого дитина отримує гармонійний розвиток і стає більш розвинутою .

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гуз А.А. Взаємодія дошкільного закладу та його сім'ї /А.А. Гуз. - Мозир: ТОВ ІД «Білий Вітер», 2007.
2. Дитячий садок і сім'я / Н.Ф.Виноградова, Г.Н.Година, Л.В.Загик та ін.; за ред. Т.М.Марковой. - М.: Просвітництво, 1986. - 207 с.
3. Лобанок Т.З. Нетрадиційні форми взаємодії дошкільного закладу з родиною / Т. З. Лобанок. – 2-ге вид. – Мозир: ТОВ ІД «Білий Вітер», 2003.
4. Степаненкова Е.Я. Теорія і методика фізичного виховання і розвитку дитини / Е.Я. Степаненкова. - М.: Академія, 2006. - 368 с.

УДК 376-053.4-056.264:159.932(045)

Дочинець Г.Д.
студентка групи СОЛ-1,
спеціальність 016 Спеціальна освіта «Логопедія»,
Мукачівського державного університету
Чекан О.І.
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії, та методики
дошкільної освіти,
Мукачівського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЄВОГО СЛУХУ

У статті висвітлено основні проблеми порушення слухового мовлення дітей дошкільного віку, його виявлення та усунення різними методами навчання і виховання.

Ключові слова: слух, мовлення, звуковимова, сприймання, порушення.



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>